

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 20. oktobra 2004

o državni pomoči C 38/03, ki jo izvaja Španija (nadaljnja pomoč za prestrukturiranje španskih javnih ladjedelnic)

(notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 3918)

(Besedilo v španskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2005/652/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1013/97 z dne 2. junija 1997 o pomoči nekaterim ladjedelnicam pri prestrukturiranju ⁽¹⁾,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1540/98 z dne 29. junija 1998 o vzpostavitvi novih pravil za pomoč ladjedelništvu ⁽²⁾,

ob pozivu zainteresiranim strankam, da predložijo svoje pripombe na podlagi zgoraj navedenih določb ⁽³⁾, in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Na osnovi Uredbe (ES) št. 1013/97 je Komisija v odločbi z dne 6. avgusta 1997 ⁽⁴⁾ odobrila pomoč za prestrukturiranje španskih državnih ladjedelnic v višini približno 1,9 milijarde EUR. V skladu z odločbo in Uredbo (ES) št. 1013/97 je bil pogoj za odobritev pomoči, da se pomoč za prestrukturiranje ne zagotavlja več.

⁽¹⁾ UL L 148, 6.6.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 202, 18.7.1998, str. 1.

⁽³⁾ UL C 201, 26.8.2003, str. 3.

⁽⁴⁾ UL C 354, 21.11.1997, str. 2.

(2) V letih 2000, 2001 in 2002 je državni holding Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (v nadaljevanju „SEPI“) vložil v družbo IZAR Construcciones navales (v nadaljevanju „IZAR“) denarne zneske v skupni višini 1 477 milijonov EUR. Komisija je v pismih z dne 8. novembra 2002 in 14. januarja 2003 zaprosila za podatke o tej zadevi.

(3) Komisija je z odločbo z dne 27. maja 2003 začela postopek, ki je določen v členu 88(2) Pogodbe ES (v nadaljevanju „začetek postopka“), v zvezi s transakcijami, s katerimi je SEPI vložil 1 477 milijonov EUR v IZAR. Španske oblasti so bile obveščene o odločbi s pismom Komisije z dne 28. maja 2003.

(4) Španija je s pismi z dne 11. julija 2003, 29. julija 2003, 11. avgusta 2003, 19. januarja 2004, 23. februarja 2004, 14. aprila 2004 in 26. julija 2004 poslala svoje pripombe k začetku postopka.

(5) Komisija je po začetku postopka prejela pripombe v pismu z dne 24. septembra 2003 od ladjedelnice Royal Van Lent, v pismu z dne 24. septembra 2003 od stranke, ki je zahtevala anonimnost, in v pismu z dne 6. oktobra 2003 od družbe IZAR. Te pripombe so bile v pismu z dne 13. oktobra 2003 naslovljene na Španijo. Španija je svoje pripombe predložila v pismu z dne 10. novembra 2003. IZAR je dne 17. novembra 2003 ⁽⁵⁾ proti Komisiji na Sodišče prve stopnje vložil tožbo, s katero zahteva razveljavitev začetka postopka.

⁽⁵⁾ UL C 21, 24.1.2004, str. 42, zadeva T-382/03.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

UPRAVIČENCI

- (6) SEPI se je julija 2000 odločil, da bo v eno skupino združil vse vojaške in civilne ladjedelnice v državni lasti in druge sorodne dejavnosti, ki so takrat delovale kot podjetja. Tako je BAZAN odkupil civilne ladjedelnice in sorodne dejavnosti dne 20. julija 2000 in jih nato združil v BAZAN, ki se je nato preimenoval v IZAR.
- (7) Civilne dejavnosti družbe IZAR pretežno potekajo v Astilleros de Cadiz („Cadiz“), Astilleros de Puerto Real („Puerto Real“), Astilleros de Sestao („Sestao“), Astilleros de Sevilla („Sevilla“), Juliana Constructora Gijonesa („Juliana“), Fábrica de Manises („Manises“) in Astilleros de Fene („Fene“). IZAR ima tudi tri pretežno vojaške ladjedelnice, in sicer Ferrol, Cartagena in San Fernando.

POMOČ

- (8) Preiskava zajema naslednje denarne zneske s strani holdinga SEPI: 1 322,227 milijona EUR (220 milijard pezeta), ki jih je vložil v BAZAN dne 28. julija 2000, 105,171 milijona EUR v IZAR v letu 2001 in 50,000 milijonov EUR v IZAR v letu 2002.
- (9) Komisija je v odločbi o začetku postopka opozorila, da bi lahko kapital, ki ga je SEPI vložil v IZAR, civilnemu ladjedelništvu prinesel finančne koristi, ki jih s svojo poslovno dejavnostjo najverjetneje ne bi pridobil. Ukrep je zato verjetno predstavljal pomoč. Taka pomoč po svoji naravi izkrivlja konkurenco.
- (10) Komisija je glede na bližnjo preteklost civilnih ladjedelnice izrazila sum, da so civilne ladjedelnice prejele finančno pomoč z denarnimi zneski, ki jih je prejela družba IZAR, in izrazila dvom, da bi bila taka pomoč v skladu s pravili za dodelitev državne pomoči v ladjedelništvu. Namen tega postopka o državni pomoči je zato razjasniti, ali je kapital, ki ga je prejel IZAR, kakor koli koristil civilnim ladjedelnicam in drugim civilnim dejavnostim.

III. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK

PRIPOMBE K ZAČETKU POSTOPKA

- (11) Komisija je prejela pripombe treh strank. Stranka, ki je zahtevala anonimnost, je predložila združeni pripombi k temu primeru in k primeru državne pomoči C-40/00 ⁽¹⁾. Poudarila je, da je preučevana pomoč povzročila resno izkrivljanje trga ladij za rekreacijo. Drugo združeno pripombo k temu primeru in k primeru C-40/00 je Komisija prejela od ladjedelnice Royal van Lent BV. Družba trdi, da so pomoči, ki jih je zagotovila španska vlada, povzročile izjemno veliko škodo mnogim konkurentom na trgu luksuznih jaht.

- (12) Komisija je prejela tudi pripombe družbe IZAR. IZAR trdi, da sodijo zadevni denarni zneski v člen 296 Pogodbe ES in da je treba vse težave glede izkrivljanja trgovine obravnavati v okviru postopka sodelovanja iz člena 298 Pogodbe ES. IZAR tudi trdi, da kapitala, ki ga je vložil SEPI, ni mogoče šteti za državna sredstva in da v vsakem primeru sodi v načelo vlagatelja na trgu. IZAR nazadnje trdi, da možnost vračila kakršne koli pomoči, ki so jo prejele španske javne ladjedelnice in letu 1997, ni sprejemljiva, ker gre za obstoječo pomoč.

IV. PRIPOMBE IZ ŠPANIJE

PRIPOMBE PO ZAČETKU POSTOPKA

- (13) Španija je v tem postopku predložila Komisiji naslednje dokaze, zakaj po njenem mnenju zadevni denarni zneski niso vključevali državne pomoči.
- (14) Španija najprej trdi, da je SEPI deloval v tržnem gospodarstvu kot zasebni vlagatelj, ki želi povečati dobiček, in da Komisija ni dokazala, da sredstva družbe SEPI prihajajo od države ali se ji lahko pripišejo.
- (15) Poleg tega je bil kapital vložen v okviru načrta za družbo BAZAN, ki je bila nekdanja vojaška družba. Kapital je bil vložen zato, da bi kril številne stroške, povezane s tem načrtom, ki je nastal leta 1998. Zlasti [...] (*) milijonov EUR, ki so povezani s tako imenovanim pozunanjenjem socialnih stroškov v zvezi s predčasnim upokojevanjem nekdanjih zaposlenih v družbi BAZAN. Ta znesek je bil med letoma 2000 in 2002 izplačan zavarovalnim družbam, ki izplačujejo pokojnine. Povečani stroški za te prispevke, trdi Španija, so razlog za dodatne denarne zneske s strani družbe SEPI, namenjene družbi IZAR v letih 2001 in 2002.
- (16) Poleg tega je BAZAN neposredno izplačal še približno [...] milijonov EUR za take socialne stroške nekaterim predčasno upokojenim zaposlenim.
- (17) Preostali vloženi kapital je bil, kot pravi Španija, potreben za naložbe na vojaških območjih nove družbe IZAR v višini [...] milijonov EUR in za povečano potrebo po obratnih sredstvih za vojaške objekte.
- (18) Španija je izjavila tudi, da je te ukrepe treba analizirati v okviru člena 296 Pogodbe ES, saj je kapital prejel BAZAN, ki je bil po mnenju Španije v času vlaganja kapitala povsem vojaška družba.
- (19) Prav tako je Španija nastopila proti možnosti, da bi del pomoči, odobrene v letu 1997, postal neskladen, če bi Komisija izjavila, da je bila španskim javnim ladjedelnicam zagotovljena nadaljnja nezakonita pomoč.

⁽¹⁾ UL C 199, 23.8.2003, str. 9.

(*) Zaupne informacije.

- (20) V odgovoru na pripombe, ki so jih predložile tretje stranke, se Španija povsem strinja z vsem, kar je izjavil IZAR, in zanika, da bi IZAR izvajal pomembno dejavnost v sektorju luksuznih jaht.
- (21) Španija je na kasnejši stopnji postopka predložila nadaljnje podatke, ki jih je zahtevala Komisija, npr. oceno izgub civilne dejavnosti družbe IZAR med 1. julijem 2000 in 31. decembrom 2003 ter podatke o režijskih stroških družbe IZAR v tem obdobju.
- (26) Komisija je avgusta 1997 v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/97 izjemoma odobrila paket pomoči za prestrukturiranje španskim civilnim ladjedelnicam, da bi se do konca leta 1998 ponovno ekonomsko usposobile. Celotni paket je vključno s prej odobrenimi pomočmi obsegal 318 milijard pezet (1,9 milijarde EUR).

V. OCENA

PRAVNA PODLAGA

- (22) V skladu s členom 87(1) Pogodbe ES je s skupnim trgov neskladna kakršna koli pomoč države članice ali pomoč prek državnih sredstev v kakršni koli obliki, ki izkrivlja konkurenco ali grozi, da bo izkrivila konkurenco, ker daje prednost nekaterim podjetjem ali proizvodnji nekaterih blaga, kolikor to vpliva na trgovino med državami članicami. V skladu z ustaljeno sodno prakso evropskih sodišč je merilo prizadete trgovine izpolnjeno, če podjetje, ki prejme pomoč, izvaja gospodarsko dejavnost, ki vključuje trgovino med državami članicami.
- (23) V skladu s členom 87(3)(e) Pogodbe ES lahko štejejo kategorije pomoči, ki jih je Svet določil v odločbi, sprejeti s kvalificirano večino na predlog Komisije, za usklajene s skupnim trgov. Komisija opozarja, da je Svet na tej osnovi sprejel Uredbo (ES) št. 1540/98 (v nadaljevanju „Uredba o ladjedelništvu“), ki je veljala od 1. januarja 1999 do 31. decembra 2003. Čeprav je Uredba (ES) št. 1540/98 prenehala veljati 31. decembra 2003 in obveljalo Komisije o določitvi veljavnih pravil za oceno nezakonite državne pomoči nanjo ne vpliva⁽¹⁾, namerava Komisija zaradi ustaljene prakse – ob uporabljanju svojih širokih meja pri ocenjevanju – uporabiti to uredbo v trenutnem primeru.
- (24) Ladjedelništvo je gospodarska dejavnost, ki vključuje trgovino med državami članicami. Zato sodi pomoč ladjedelništvu v področje člena 87(1) Pogodbe ES.
- (25) Komisija opozarja, da „ladjedelništvo“ v skladu z Uredbo o ladjedelništvu pomeni gradnjo samovoznih morskih trgovskih plovil. Komisija prav tako opozarja, da IZAR gradi takšne ladje in da gre zato za podjetje, ki ga ureja Uredba. Komisija prav tako opozarja, da člen 2 navedene uredbe določa, da je pomoč za ladjedelništvo, popravila ali predelave ladij s skupnim trgov usklajena le, če je v skladu z določbami Uredbe. Ta določba ne velja le za pomoč podjetjem, ki se ukvarjajo s takimi dejavnostmi, ampak tudi za pomoč sorodnim subjektom.
- (27) Svet je pri podaji svojega soglasja poudaril, da gre pri tem paketu pomoči za „prvič in zadnjič“. Španska vlada se je obvezala, da ladjedelnice ne bodo prejemale nobene nadaljnje pomoči za prestrukturiranje, reševanje, nadomestilo za izgube ali privatizacijo. To je bilo razvidno iz pogojev, ki so bili priloženi odločbi Komisije o odobritvi pomoči. To je bilo poudarjeno tudi v prvi alineji drugega pododstavka člena 5(1) Uredbe o ladjedelništvu. Ta določba navaja, da se podjetju, ki mu je že bila zagotovljena pomoč za reševanje ali prestrukturiranje v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/97, ne zagotovi take pomoči.
- (28) Tako bi se pomoč, ki je prekoračila okvir pomoči, odobrene s prvotno odločbo Komisije avgusta 1997, morala šteti za neusklajeno s skupnim trgov, razen če bi bila odobrena na drugi pravni podlagi.
- (29) Komisija opozarja, da so bile ladjedelnice Sestao, Puerto Real, Sevilla, Cadiz in Juliana podjetja, ki sta jih urejali Uredba (ES) št. 1013/97 in odločba Komisije iz leta 1997, na katero se sklicuje zgoraj. Manises in Fene (nekdanji Astano) sta sorodna subjekta, ker sta bila v preiskovanem obdobju v lasti družbe IZAR, in ju prav tako ureja Uredba o ladjedelništvu v skladu s členom 1(g) te uredbe.

OCENA POMOČI

1. VLOGA DRUŽBE SEPI

- (30) Komisija je v svoji odločbi o uvedbi uradnega postopka menila, da je SEPI deloval v imenu države, tj., da se njegovo ravnanje pri različnih transakcijah lahko pripiše državi. Španija je to izpodbijala in trdila, da deluje SEPI neodvisno od države in zato njegovega ravnanja ni mogoče pripisati državi. Po mnenju Španije je SEPI deloval kot vlagatelj na trgu in se zato sredstva, ki jih je vložil SEPI, v tem primeru ne morejo šteti za državno pomoč.

⁽¹⁾ UL C 119, 22.5.2002, str. 22 (ref. zadnji stavek: „Sedanje obvestilo ne vpliva na razlago uredb Sveta in Komisije na področju državnih pomoči.“).

- (31) Komisija opozarja, da je SEPI državni holding, ki je neposredno odvisen od Ministrstva za finance. Tako se šteje za državno podjetje v smislu Direktive Komisije 2000/52/ES z dne 26. julija 2000 o spremembah Direktive 80/723/EGS o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ⁽¹⁾, ker lahko državni organi zaradi svojega lastništva ali finančne udeležbe neposredno ali posredno izvajajo prevladujoč vpliv na SEPI.
- (32) Sodišče je določilo, kdaj štejejo sredstva za državna sredstva. Med drugim je določilo, da tudi v primeru, ko Ministrstvo za finance ne ureja trajno zneskov, ki ustrezajo zadevnemu ukrepu, že dejstvo, da ti trajno ostanejo pod državnim nadzorom in so torej na voljo pristojnim nacionalnim oblastem, zadostuje za njihovo umestitev v kategorijo državnih sredstev (sodba Sodišča v zadevi C-83/98 P Francija proti Ladbroke Racing in Komisiji ⁽²⁾). To očitno velja za sredstva družbe SEPI.
- (33) Sodišče je prav tako sprejelo odločbo (sodba Sodišča C-482/99, Stardust marine ⁽³⁾), ki opredeljuje kriterije, po katerih se ukrep pomoči, ki ga je sprejelo državno podjetje, pripisuje državi. To je po mnenju Sodišča mogoče ugotoviti iz različnih kazalcev, ki izhajajo iz okoliščin primera in iz konteksta, v katerem je bil navedeni ukrep sprejet.
- (34) Primeri za kazalce, ki jih je določilo Sodišče, so vključevnost državne družbe v strukturo javne uprave, narava njenih dejavnosti in izvajanje teh dejavnosti na trgu v normalnih pogojih konkurence zasebnih podjetij, pravni status podjetja (ali zanj velja javno pravo ali običajno pravo družb), intenzivnost nadzora, ki ga izvajajo državne oblasti prek uprave podjetja, ali kateri koli drug kazalec, ki v določenem primeru kaže na poseg javnih organov pri sprejetju ukrepa pomoči ali popolno neverjetnost, da takšnega posega ni bilo, upoštevajoč pri tem obseg ukrepa, njegovo vsebino ali pogoje, ki jih vsebuje.
- (35) SEPI je družba s posebnim pravnim statusom, saj njegova poslovna poročila npr. niso dostopna v španskem državnem registru. Nadzor družbe izvaja upravni odbor, ki je večinoma sestavljen iz državnih sekretarjev in drugih oseb, ki so neposredno povezane z vlado. Njegove dejavnosti vključujejo privatizacijo družb v državni lasti, kar je dejavnost, tesno povezana z javno politiko. Poleg tega je bilo v preteklosti ravnanje družbe SEPI do ladjedelnic tako, da ga je mogoče pripisati državi, kot na primer zagotovitev dela odobrene pomoči za prestrukturiranje leta 1997 in nezakonite pomoči leta 1998 ⁽⁴⁾. Mogoče je opozoriti tudi na to, da SEPI v drugačnih okoliščinah zagotavlja državno pomoč, na primer španskemu premo-govništvu ⁽⁵⁾.
- (36) Iz točk 31 in 32 zgoraj izhaja, da so sredstva družbe SEPI državna sredstva. Poleg tega iz točk 33 do 35 zgoraj izhaja, da je treba njegovo zagotovitev sredstev, ki so predmet sedanje preiskave, ladjedelniškim družbam pripisati državi, kolikor so zagotovljena pod pogoji, ki niso v skladu z načeli tržnega gospodarstva.
- (37) Splošno načelo, ki se uporablja za finančne transakcije med državo in državnimi družbami, je tako imenovano načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Ob upoštevanju, da so sredstva družbe SEPI državna sredstva, je nujno potrebno, da SEPI pri gospodarskih transakcijah s svojimi hčerinskimi družbami ladjedelnic (bodisi da so hčerinske družbe družbe z gospodarsko dejavnostjo bodisi holdingi takih družb) deluje povsem v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu.
- (38) Načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu je podrobno razloženo v sporočilu Komisije državam članicam ⁽⁶⁾ o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe EGS in člena 5 Direktive Komisije 80/723/EGS z dne 25. junija 1980 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ⁽⁷⁾. Sodišče je tudi navedlo, npr. v zadevi C-40/85 ⁽⁸⁾, da je ustrezn način ugotavljanja, ali je ukrep državna pomoč, uporaba merila, v kolikšni meri bi podjetje zmoгло pridobiti zadevne zneske ob enakih pogojih na zasebnih kapitalskih trgih. In nadaljevalo: „še zlasti uporaba merila, ali bi zasebni delničar v podobnih okoliščinah, upoštevajoč predvideni donos in ne meneč se za socialne, regionalne in sektorske vidike, vložil zadevni kapital“.
- (39) Komisija ne izključuje dejstva, da sredstva, ki jih je zagotovil SEPI, ne predstavljajo pomoči, če so dejanja družbe SEPI v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Komisija bo zato ocenila, ali je v zvezi z denarnimi zneski, ki so predmet preiskave, SEPI deloval v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu.

⁽¹⁾ UL L 193, 29.7.2000, str. 75.

⁽²⁾ (2000) ECR I-03271, odstavek 50.

⁽³⁾ (2002) ECR I-04397, odstavek 55–56.

⁽⁴⁾ UL L 37, 12.2.2000, str. 22..

⁽⁵⁾ UL L 296, 30.10.2002, str. 73.

⁽⁶⁾ UL C 307, 13.11.1993, str. 3.

⁽⁷⁾ UL L 195, 29.7.1980, str. 35.

⁽⁸⁾ (1986) ECR 2321.

2. POMOČ, VSEBOVANA V DENARNIH ZNESKIH DRUŽBE SEPI NAMENJENIH DRUŽBI BAZAN/IZAR

(a) **Pomoč povsem vojaški družbi**

(40) Španija trdi, da je bil BAZAN dne 28. julija 2000, ko je prejel glavni denarni znesek, povsem vojaška družba, ker se takrat še ni združil s civilnimi ladjedelnici, ki jih je pridobil malo pred tem. Zato Španija ugovarja, da bi se katera od pomoči, ki jih je prejel BAZAN, razveljavila v skladu s členom 296 Pogodbe ES.

(41) Komisija se s tem ne strinja in opozarja, da je imel BAZAN v trenutku prejema kapitala v lasti vse zadevne civilne ladjedelnice in sorodne dejavnosti. Dejstvo, ali je imel BAZAN v lasti civilne dejavnosti v obliki hčerinskih podjetij, ki so bile v njegovi 100 % lasti, ni bistveno. Razvidno je tudi, da so se civilne hčerinske družbe združile v BAZAN dva meseca pozneje. Za ugotovitev, ali pomoč morda izkrivlja konkurenco med civilnimi ladjedelnici in skupnim trgov, je bistvena končna uporaba sredstev s strani upravičenca.

(b) **Uporaba sredstev za socialne stroške**

(42) Komisija je ob začetku postopka dvomila, ali so bili socialni stroški v zvezi s preteklostjo družbe BAZAN (pred julijem 2000) povezani izključno z vojaško proizvodnjo, saj se je izkazalo, da je BAZAN v preteklosti izdelal nekaj civilnih ladij. Komisija je zato dvomila, ali sredstva, ki so bila zagotovljena za kritje teh stroškov, sodijo v člen 296 Pogodbe ES.

(43) Komisija opozarja, da socialni stroški v preteklosti družbe BAZAN dejansko zajemajo del skupnega prejetega kapitala. Španija je uspela dokazati, da je bilo [...] milijonov EUR zagotovljenih zunanjim zavarovalniškim družbam za kritje stroškov predčasnih upokojevanj zaposlenih v nekdanjih vojaških ladjedelnicih. Ta znesek zajema del kapitala, ki je bil zagotovljen v letu 2000, in skupen kapital, zagotovljen v letih 2001 in 2002. Dodatne denarne zneske v letih 2001 in 2002 je izzvalo nepričakovano povečanje stroškov za predčasna upokojevanja. Španija je tudi ugovarjala, da je BAZAN nadaljnjih [...] milijonov EUR neposredno izplačal nekaterim predčasno upokoženim zaposlenim v družbi BAZAN.

(44) Vendar pa socialni stroški v zvezi z vojaško preteklostjo družbe BAZAN ne zajemajo celotne višine kapitala, ki ga je vložil SEPI. Komisiji prav tako niso bili predloženi niti prepričljivi podatki o potrebi po dodatnem delovnem kapitalu za vojaška delovišča niti ne prepričljiva utemeljitev, zakaj bi se morale investicije v vojaško ladjedelništvo v celoti financirati z lastnim kapitalom in ne večinoma s posojili, kar bi bilo običajno obnašanje na trgu. Zato Španija ni dokazala, da je bila uporaba sredstev, ki jih je SEPI vložil v IZAR, v celoti v vojaške namene.

(c) **Kritje izgube civilnih dejavnosti**

(45) Španija je Komisiji predložila predvidene finančne rezultate civilnih dejavnosti družbe IZAR med letoma 2000 in 2003. Ta podatek navaja skupno izgubo civilnih dejavnosti v okviru družbe IZAR v višini 290 milijonov EUR, kot je razvidno iz preglednice 1.

Preglednica 1

Ocenjeni rezultati civilnih dejavnosti družbe IZAR med letoma 2000 in 2003 ⁽¹⁾

(v milijonih EUR)

	Gijon	Sestao	Pto Real	Sevilla	Cadiz	Fene	Manises	Skupaj
2000	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 80,2
2001	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 103,6
2002	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 59,9
2003	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 46,4
Skupaj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 290,1

⁽¹⁾ Rezultati v tej preglednici ne upoštevajo izgub, nastalih pri ladjedelnicih Sestao, Puerto Real in Sevilla, ki so jih krili izjemni dobički iz spodnjih odstavkov 46 in 51.

(46) Rezultati so predloženi po izjemnih dobičkih, zlasti ladjedelnici Puerto Real, Sestao in Sevilla, ker so te družbe imele pozitivne knjižne vrednosti takrat, ko jih je po simbolični ceni kupil BAZAN. Iz preglednice lahko sklepamo, da je IZAR kril izgube svojih civilnih dejavnosti v skupni višini 290 milijonov EUR v obdobju med 1. julijem 2000 in 31. decembrom 2003.

(47) Španija je prav tako predložila podatke o osrednjih stroških družbe IZAR, ki niso pripisani civilnim dejavnostim v izračunu rezultatov v preglednici 1. Skupna višina

osrednjih stroškov v obdobju med letoma 2000 in 2003 je bila [...] milijonov EUR. Delež civilnih dejavnosti v prihodkih družbe IZAR je v tem obdobju znašal [...] %. Če bi to uporabili kot ključ za razporeditev osrednjih stroškov, bi to pomenilo dodatno izgubo civilnih dejavnosti v višini 74 milijonov EUR v zadevnem obdobju.

(48) Skupno so civilne dejavnosti pomenile ocenjeno izgubo v višini 364 milijonov EUR v obdobju med letoma 2000 in 2003.

- (49) Ko je BAZAN pridobil civilne dejavnosti, je imel omejena finančna sredstva (lasten kapital v višini 100 milijonov EUR do konca leta 1999). Prav tako se je izkazalo, da je imel izgube (na osnovi letnih poročil družbe IZAR) v svojih vojaških dejavnostih med letoma 2000 in 2002 v višini približno [...] milijonov EUR. Iz tega je mogoče ugotoviti, da je bilo treba izgube civilnih dejavnosti družbe IZAR kriti z denarnimi zneski, zagotovljenimi v letu 2000.

Načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu

- (50) Naslednje vprašanje, ki ga je treba preučiti, je, ali bi v podobnih okoliščinah zasebni delničar ob upoštevanju

predvidljivosti donosa in ob zanemaritvi vseh upoštevanj socialne politike, regionalne politike in sektorja pridobil slednji kapital. Sodišče je določilo, da se ustrezen način ugotavljanja, ali je denarni znesek državna pomoč, velja za kriterij, do katere mere bi podjetje lahko prejelo zadevne zneske na zasebnih kapitalskih trgih, tako imenovan preskus zasebnega vlagatelja (¹).

- (51) Iz podatkov, ki jih je predložila Španija, je jasno, da so bile družbe, ki jih je julija 2000 kupil BAZAN, v gospodarskih težavah (glej preglednico 2).

Preglednica 2

Knjižne vrednosti in finančna tveganja (po ocenah Španije) julija 2000

(v milijonih EUR)

Podjetje	Knjižna vrednost	Predvidena tveganja	Ocenjena neto vrednost
Družbe, ki jih je družba AESA prodala družbi BAZAN/IZAR			
Puerto Real	[...]	[...]	[...]
Sestao	[...]	[...]	[...]
Sevilla	[...]	[...]	[...]
Družbe, ki jih je družba SEPI prodala družbi BAZAN/IZAR			
Cadiz	[...]	[...]	[...]
Juliana	[...]	[...]	[...]
Manises	[...]	[...]	[...]
Fene	[...]	[...]	[...]
Skupna vsota	130,5	192,6	- 62,1

- (52) Prav tako ni bilo nobenih znakov, ki bi kazali na izboljšanje težavnega finančnega stanja civilnih dejavnosti, ki so nekaj let pred tem poslovala z izgubo. Zato lahko izključimo, da bi civilne dejavnosti pod lastništvom družbe BAZAN/IZAR pomenile sprejemljivo stopnjo donosnosti ob upoštevanju njihovih preteklih donosov in pomanjkanja kakršnih koli predvidenih ukrepov za prestrukturiranje. To potrjujejo tudi podatki, ki jih je predložila Španija, iz katerih je razvidno, da so vse civilne dejavnosti družbe IZAR v vseh letih od leta 2000 dalje z nekaj redkimi izjemami poslovale z izgubo.

- (53) Zato je mogoče ugotoviti, da IZAR na zasebnih kapitalskih trgih ne bi mogel pridobiti posojila ali kapitala, s katerim bi kril izgube svojih civilnih dejavnosti. Zato zagotovitev kapitala za te dejavnosti ni bila v skladu s preskusom zasebnega vlagatelja. SEPI iz istih razlogov ni mogel pričakovati vračila svojega kapitala. Zato zagotovitev sredstev, ki jih je SEPI vložil v IZAR, ni bila v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Kapital, ki je bil vložen za uporabo v civilnih dejavnostih,

tako predstavlja državno pomoč, namenjeno družbi IZAR. Državna pomoč je bila nezakonita, če o njej ni bila obveščena Komisija.

- (54) Prav tako lahko sklepamo, da ta pomoč ni bila v skladu s skupnim trgom, ker je ni mogoče odobriti kot pomoč za prestrukturiranje, ker ta za ladjedelnice iz zgoraj navedenih razlogov ni bila dopuščena. Niti je ni mogoče odobriti za druge sorodne dejavnosti, tj. Fene in Manises, ker Španija ni predložila nikakršnega načrta za prestrukturiranje. Pomoči ni mogoče odobriti niti v okviru katere koli druge določbe Uredbe o ladjedelništvu. Prav tako na osnovi razpoložljivih podatkov pomoči ni mogoče odobriti na osnovi katere koli druge razveljavitve, predvidene v členu 87(2) in (3) Pogodbe ES.

(¹) Zadeva C-342/96 Španija proti Komisiji, (1999) ECR I-2459, odstavka 41 in 42, in zadeva C-256/97 DMT, (1999) ECR I-3913, odstavki 22–24, in mnenje generalnega pravobranilca Jacobsa o tej zadevi, odstavki 34 do 36.

Posojila, ki jih je vrnil IZAR v imenu teh treh dejavnosti

- (55) Kot je bilo določeno v odločbi o državni pomoči v primeru C-40/00, je IZAR posojila v višini 192,1 milijona EUR dne 12. septembra 2000 vključno z obrestmi vrnil družbi SEPI. Sredstva so se leta 1999 zagotovila družbam Juliana, Cadiz in Manises, ki jih je pozneje julija 2000 prevzel BAZAN/IZAR. Kot je bilo določeno v odločbi v primeru C-40/00, se bodo podatki v zvezi s temi vračili posojil uporabili v sedanji preiskavi.
- (56) V skladu s podatki, ki jih je predložila Španija, navedene izgube civilnih dejavnosti za leto 2000 v gornji preglednici 1 ne vključujejo vračila zgoraj omenjenih posojil.
- (57) Očitno je, da so od sredstev, ki jih je zagotovil SEPI v letu 1999, imele korist civilne družbe Juliana, Cadiz in Manises. Vendar pa je, ker se je vračilo teh posojil izvedlo iz splošnih računov družbe IZAR, tem trem družbam, ki so pozneje razpadle v enote gospodarstva, ni bilo treba vrniti zadevnih posojil. Tako je jasno, da je IZAR s plačilom iz lastnih sredstev rešil družbe Juliana, Cadiz in Manises finančnega bremena, da bi morale vrniti posojila.
- (58) Komisija je preučila, ali bi bilo dolgove, ki jih je vrnil IZAR, mogoče financirati iz sredstev, ki jih je IZAR prejel z novim posojilom v tržnih pogojih. Glede tega vidika Komisija meni, da bi bila finančna situacija družbe IZAR brez denarnega zneska v letu 2000, ki je bil zgoraj prikazan, kot da je bil uporabljen za podpiranje civilnih dejavnosti družbe IZAR, mnogo slabša, kot je bila. Zato lahko izključimo, da bi IZAR lahko prejel posojilo pod tržnimi pogoji, če ne bi prejel nezakonite in nezdružljive pomoči v obliki denarnega zneska v višini 364 milijonov EUR.
- (59) Vračilo 192,1 milijona EUR s strani družbe IZAR družbi SEPI se zato lahko šteje kot nadaljnja uporaba preučevanega denarnega zneska v korist civilnih dejavnosti družbe IZAR. Takšna uporaba sredstev za civilne dejavnosti iz istih razlogov, kot so zgoraj navedeni za kritje izgube, ni bila v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu in ustrezen znesek, ki se je uporabil iz kapitala, vloženega v IZAR, predstavlja nezdružljivo državno pomoč družbi IZAR.

Povzetek

- (60) Komisija na osnovi gornje ocene ugotavlja, da so imele civilne dejavnosti družbe IZAR korist od denarnega zneska, ki ga je SEPI leta 2000 zagotovil družbi IZAR v obliki prejema kritja izgube v višini 364 milijonov

EUR, kot je določeno v gornjem odstavku 48, in vračila pomoči v višini 192,1 milijona EUR, kot je določeno v gornjem odstavku 51. Višina skupne pomoči je bila tako 556,1 milijona EUR. Dodatni denarni zneski v letih 2001 in 2002 družbe SEPI, namenjeni družbi IZAR, so name-ravali kriti nepričakovano povečanje stroškov za predčasna upokojevanja zaposlenih v nekdanjih vojaških ladjedelnicah in ne predstavljajo pomoči.

VRAČILO POMOČI ZA PRESTRUKTURIRANJE, KI JE ŽE BILA ZAGOTOVLJENA IN ODOBRENA V LETU 1997

- (61) Ker so se potrdili dvomi o nadaljnji nezdružljivi državni pomoči španskim civilnim ladjedelnicam, mora Komisija, kot je bilo opozorjeno v začetku postopka, oceniti, ali se bo katera od pomoči za prestrukturiranje iz leta 1997 štela za nezdružljivo in jo bo treba vrniti.
- (62) Komisija o tej zadevi meni, da ob upoštevanju pripomb, ki sta jih v okviru tega postopka predložila Španija in IZAR, ni podlage za štetje dela pomoči za prestrukturiranje, odobrene v letu 1997, kot nezdružljivo. Razlog je, da je v skladu z odločbo ⁽¹⁾ o zagotovitvi pomoči pravica Komisije, da zahteva vračilo pomoči, odobrene v letu 1997, izgubila veljavo z zadnjim poročilom spremljanja ⁽²⁾ z dne 13. oktobra 1999. Zato je pomoč, odobrena v letu 1997, po preteku obdobja spremljanja postala obstoječa pomoč.

ČLEN 296

- (63) Španija trdi, da sodi denarni znesek v člen 296 in tako zunaj področja pravil o državni pomoči, saj je bil BAZAN v času pridobitve sredstev vojaška družba.
- (64) Nesporno so civilne dejavnosti potrebovale finančno pomoč, da bi po juliju 2000 nadaljevale z delovanjem. Samo dejstvo, da so bile del ladjedelniške družbe, ki je bila vključena v vojaške konstrukcije, ne spremeni narave teh ladjedelnic in sorodnih dejavnosti. Zato sodi pomoč za take dejavnosti v člen 87 Pogodbe.

VI. ZAKLJUČEK

- (65) Komisija je ugotovila, da je Španija nezakonito uporabila pomoč v višini 556 milijonov EUR, kar pomeni kršitev člena 88(3) Pogodbe. Ta je bila odobrena v obliki denarnega zneska v višini 1 322 milijonov EUR, ki ga je v letu 2000 SEPI vložil v IZAR, od česar so imele civilne dejavnosti družbe IZAR korist v višini 556,1 milijona EUR.
- (66) Pomoč morajo v celoti vrniti sedanji lastniki teh dejavnosti, torej družba IZAR –

⁽¹⁾ UL C 354, 21.11.1997, str. 2, ref. predzadnji odstavek na strani 7.

⁽²⁾ COM(1999) 480 konč.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč v višini 556,1 milijona EUR, ki jo je Španija nezakonito zagotovila ob kršitvi člena 88(3) Pogodbe v korist družbe IZAR, je nezdržljiva s skupnim trgom.

Člen 2

1. Španija bo izvedla vse potrebne ukrepe, da bo IZAR vrnil pomoč iz člena 1, ki je bila upravičencu na voljo nezakonito.

2. Vračilo se izvede nemudoma v skladu s postopki po nacionalni zakonodaji, če ti dopuščajo takojšnjo in učinkovito izvršbo te odločbe. Vsote za vračilo vključujejo obresti za vse obdobje od datuma, ko so bila sredstva na voljo upravičencu, do datuma njihovega dejanskega vračila. Obrestna mera za izračun je referenčna stopnja za izračunavanje ekvivalenta regionalne pomoči. Obrestna mera, na katero se sklicuje v odstavku

4, se izračuna ob uporabi obrestno obrestnega računa za vse obdobje, na katerega se sklicuje v odstavku 3.

Člen 3

Španija mora obvestiti Komisijo v dveh mesecih po obvestilu o tej odločbi o načrtovanih in že izvedenih ukrepih za izvršbo te odločbe. Te podatke posreduje z vprašalnikom, priloženim v Prilogi I k tej odločbi.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Španijo.

V Bruslju, 20. oktobra 2004

Za Komisijo
Mario MONTI
Član Komisije

PRILOGA

PODATKI O IZVAJANJU ODLOČBE KOMISIJE K(2004) 3918

1. Izračun višine vračila

1.1 Prosimo, zagotovite naslednje podrobnosti o višini nezakonite državne pomoči, ki je bila na razpolago upravičencu:

Datum(-i) plačila (*)	Višina pomoči (**)	Valuta	Podatki o upravičencu

(*) Datum(-i), ko je bila pomoč (oz. posamezni obroki pomoči) na razpolago upravičencu (če je ukrep sestavljen iz več obrokov in so vračila ločena).

(**) Višina pomoči na voljo upravičencu (v ekvivalentih bruto pomoči).

Pripombe:

1.2 Prosimo, da podrobno razložite, kako se bodo izračunale obresti, ki bodo plačane z ozirom na vrnjen znesek pomoči.

2. Načrtovani in že sprejeti ukrepi za vračilo pomoči

2.1 Prosimo, da podrobno razložite, kateri ukrepi so že bili sprejeti in kateri ukrepi so načrtovani, da bodo vplivali na takojšnje in učinkovito vračilo pomoči. Prosimo, da razložite, kateri alternativni ukrepi so na voljo v skladu z nacionalnim pravom, ki bi lahko imeli učinek na vračilo. Prosimo, da navedete tudi pravni temelj sprejetih/načrtovanih ukrepov, kjer je potrebno.

2.2 Kdaj bo vračilo pomoči dokončno izvedeno?

3. Že realizirano vračilo

3.1 Prosimo, zagotovite naslednje podrobnosti o višini pomoči, ki jo je vrnil upravičenec:

Datum(-i) (*)	Višina vrnjene pomoči	Valuta	Podatki o upravičencu

(*) Datum(-i) izplačanega vračila pomoči.

3.2 Prosimo, priložite podatke, ki dokazujejo vračilo zneskov pomoči, navedenih v preglednici pod zgornjo točko 3.1.